

Tulkkauksen työelämätoimikunnan tilannekuva v. 2024

TUTKINTOJEN, TUTKINNON OSIEN, OSAAMISALOJEN/TUTKINTONIMIKKEIDEN JA KIELITIETOJEN SUORITUSMÄÄRÄT

TUTKINTOJEN MÄÄRÄT (KPL)

Asioimistulkkauksen ammattitutkinto (AT): 63
Oikeustulkkauksen erikoisammattitutkinto (EAT): 18
Puhevammaisten tulkkauksen erikoisammattitutkinto (EAT): 30

TUTKINNON OSIEN MÄÄRÄT (KPL)

Asioimistulkkauksen AT: 402
Oikeustulkkauksen EAT: 102
Puhevammaisten tulkkauksen EAT: 120

ASIOIMISTULKKAUKSEN AT (KPL)

Asioimistulkki 51
Tieto puuttuu 12

OIKEUSTULKKAUKSEN EAT (KPL)

Oikeustulkki 18

PUHEVAMMAISTEN TULKKAUKSEN EAT (KPL)

Puhevammaisten tulkki 30

KIELIPARIT*

Asioimistulkkauksen AT	2024
venäjä	14
arabia	8
ukraina	7
espanja	4
turkki	4
dari	2
kurdi (sorani)	2
mandariini kiina	2
persia	2
vietnam	2
bengali	1
georgia	1
hindustani (hindi-urdu)	1
kinjaruanda	1
kurdi (badini)	1
portugali	1
thai	1
somali	1
swahili	1
viro	1

Oikeustulkkauksen EAT	2024
venäjä	4
englanti	3
arabia	2
kurdi (sorani)	2
ranska	2
tanska	2
kroatia	1
persia	1
ruotsi	1
ukraina	1
vietnam	1

*Koulutuksen järjestäjän ilmoittamat kieliparit suoritetuista koko tutkinnoista.

OPISKELUN TAVOITE (TUTKINNON OSITTAIN) KOKO TUTKINTO TAI TUTKINNON OSA/OSIA

ASIOIMISTULKKAUKSEN AT

koko tutkinto 381 kpl
tutkinnon osa/osia 21 kpl

OIKEUSTULKKAUKSEN EAT

koko tutkinto 99 kpl
tutkinnon osa/osia 3 kpl

PUHEVAMMAISTEN TULKKAUKSEN EAT

koko tutkinto 117 kpl
tutkinnon osa/osia 6 kpl

TUTKINTOJEN, TUTKINNON OSIEN JA OSAAMISALOJEN SUORITUSMÄÄRÄT

Pohdinnat

Tutkintojen suoritusmäärät

- Asioimistulkkauksen ammattitutkinnon suorittajista suurimmalla osalla on opiskelun tavoitteena suorittaa koko tutkinto.
- Oikeustulkkauksen erikoisammattitutkinnossa kaikilla tutkinnon suorittajilla on tavoitteena suorittaa koko tutkinto. Alalla nähdään tärkeänä koko tutkinnon suorittaminen.
- Puhevammaisten erikoisammattitutkinnossa suoritetuissa tutkinnon osissa suurimmalla osalla on ollut opiskelun tavoitteena suorittaa koko tutkinto, kun taas valinnaisessa tutkinnon osassa opiskelun tavoitteena oli suorittaa tutkinnon osa. Puhevammaisten erikoisammattitutkinnon tutkinnon osassa Kommunikaatiomenetelmien ohjaus on tavoitteena ollut suurelta osin vain tämän yhden tutkinnon osan suorittaminen. Muuten suurin osa on suorittamassa koko tutkintoa.

Tutkinnon osien suoritusmäärät

- Pienellä osalla asioimistulkkauksen ammattitutkinnon suorittajista on opiskelun tavoitteena suorittaa pelkästään tutkinnon osa tai osia.
- Puhevammaisten erikoisammattitutkinnon valinnaisessa tutkinnon osassa opiskelun tavoitteena oli suorittaa tutkinnon osa. Puhevammaisten erikoisammattitutkinnon erikoisammattitutkinnon Kommunikaatiomenetelmien ohjaus - tutkinnon osassa on tavoitteena ollut suurelta osin vain tämän yhden tutkinnon osan suorittaminen.

Osaamisalojen suoritusmäärät

- Asioimistulkkauksen ammattitutkinnon suorittajista suurimmalla osalla on opiskelun tavoitteena suorittaa koko tutkinto. Pienemmällä osalla on opiskelun tavoitteena suorittaa pelkästään tutkinnon osa tai osia.
- Oikeustulkkauksen erikoisammattitutkinnossa kaikilla tutkinnon suorittajilla on tavoitteena suorittaa koko tutkinto. Alalla nähdään tärkeänä koko tutkinnon suorittaminen.

Tutkintokieliparien määrät

- Puhevammaisten erikoisammattitutkinnon voi suorittaa ainoastaan kielipareissa suomi-puhevammaisten tulkkaus ja ruotsi-puhevammaisten tulkkaus. On kuitenkin viitteitä siitä, että puhevammaisten henkilöiden oikeustulkkaukselle on tarvetta. Näin ollen olisi suotavaa, että myös puhevammaisten oikeustulkkauksen alalla olisi mahdollisuus pätevoityä ja saada pääsy oikeustulkkipareihin.

Muut huomiot

- Työelämän näkökulmasta koko tutkinnolla on enemmän merkitystä kuin tutkinnon osalla tai osilla.

Tulkkauksen työelämätoimikunnan tilannekuva v. 2024

TUTKINTOJEN JÄRJESTÄMINEN

JÄRJESTÄMISLUVAT (KPL)

Asioimistulkkauksen AT: 5
Oikeustulkkauksen EAT: 1
Puhevammaisten tulkkauksen EAT: 10

AKTIIVISET JÄRJESTÄJÄT (KPL) (JOILLA ON JÄRJESTÄMISLUPA)

Asioimistulkkauksen AT: 3
Oikeustulkkauksen EAT: 1
Puhevammaisten tulkkauksen EAT: 4

EI AKTIIVISET JÄRJESTÄJÄT (KPL) (JOILLA ON JÄRJESTÄMISLUPA)

Asioimistulkkauksen AT: 2
Oikeustulkkauksen EAT: 0
Puhevammaisten tulkkauksen EAT: 6

TUTKINTOJEN JÄRJESTÄMINEN

Pohdinnat

SUORITETTUJEN TUTKINTOJEN KIELET

Asioimistulkkauksen AT
Suomi 63 kpl

Oikeustulkkauksen EAT
Suomi 18 kpl

**Puhevammaisten
tulkkauksen EAT**
Suomi 27 kpl
Ruotsi 1-4 kpl

Tutkintojen järjestäminen

Järjestämislupien määrässä ei ole tapahtunut muutoksia.

- Asioimistulkkauksen ammattitutkintoja järjesti kolme viidestä järjestämisluvan saaneista.
- Oikeustulkkauksen erikoisammattitutkintoa järjesti vain yksi oppilaitos, joka oli myös ainoa järjestämisluvanhaltija.
- Puhevammaisten erikoisammattitutkintoa järjesti neljä kymmenestä luvanhaltijasta vuonna 2024.

Kielellinen ja maantieteellinen kattavuus sekä suoritusten jakautuminen

- Asioimistulkkauksen ammattitutkintoa järjestävät oppilaitokset sijaitsevat Helsingissä, Tampereella ja Huittisissa. Monimuoto-opinnot mahdollistavat sen, että opiskelijat voivat hakea koulutukseen eri puolilta maata. Vuonna 2024 yksikään ruotsinkielinen oppilaitos ei järjestänyt asioimistulkkauksen ammattitutkintoja.
- Oikeustulkkauksen erikoisammattitutkinnon ainoa tutkinnon järjestäjä on Tampereella. Monimuoto-opinnot mahdollistavat sen, että opiskelijat voivat hakea koulutukseen eri puolilta maata.
- Puhevammaisten erikoisammattitutkinto: Tutkintoa järjestävät oppilaitokset sijaittivat vuonna 2024 Jyväskylässä, Kaarinassa, Joensuussa sekä Vaasassa.

Tulkkauksen työelämätoimikunnan tilannekuva v. 2024

NÄYTTÖJEN TOTEUTUKSEN JA OSAAMISEN ARVIOINNIN LAATU

Näyttöjen suorituspaikkojen jakautuminen

ASIOIMISTULKKKAUKSEN AT

Työpaikka 19,2 %

Oppilaitos 37,7 %

Työpaikka + oppilaitos 26,9 %

Tieto puuttuu 16,2 %

OIKEUSTULKKKAUKSEN EAT

Työpaikka 0 %

Oppilaitos 96,6 %

Työpaikka + oppilaitos 0 %

Tieto puuttuu 3,4 %

PUHEVAMMAISTEN TULKKKAUKSEN EAT

Työpaikka 71,4 %

Oppilaitos 20,0 %

Työpaikka + oppilaitos 5,7 %

Tieto puuttuu 2,9 %

Pohdinnat suorituspaikkojen jakautumisesta

- Asioimistulkkauksen ammattitutkinnon näyttöjen suorituspaikkoja oli työpaikalla, oppilaitoksessa, työpaikka ja oppilaitos sekä tieto puuttuu. Suuria muutoksia ei siis ole ollut näiden osalta.
  - Oikeustulkkauksen erikoisammattitutkinrossa vuonna 2024 osalta huomioitavaa oli se, että osa näytöistä tapahtui tulkkaustoimeksiannoissa tulkkaukokemusta välillisesti hyödyntäen.
  - Puhevammaisten tulkkauksen erikoisammattitutkinrossa vuonna 2024 näytöistä tapahtui työpaikalla 71 %. On edelleen epäselvää, miksi tieto näyttöjen suorituspaikasta ei edelleenkään kirjaudu järjestelmään oikein.
- Puhevammaisten tulkkauksen erikoisammattitutkinnon osalta työelämäyhteistyöhön liittyy paljon koulutuksen järjestäjästä riippumattomia haasteita, joiden ratkomisessa sekä oppilaitosyhteistyö että koulutuksen järjestäjän oma työelämäryhmä voivat olla avuksi.
  - Iso osa työelämäkontakteista on opiskelijan omien verkostojen varassa, ja lyhytkin pakollinen työharjoittelu voisi tasapuolistaa opiskelijoiden mahdollisuuksia. Tämä olisi ymmärrettävästi resursseja sitova panostus, mutta sen toteutusmahdollisuuksia olisi hyvä punnita yhdessä muiden koulutuksen järjestäjien ja työelämätoimijoiden kanssa.
  - Tieto puuttuu -kohta liittyy järjestelmien yhteensopimattomuuteen.

Tulkkauksen työelämätoimikunnan tilannekuva v. 2024

NÄYTTÖJEN TOTEUTUKSEN JA OSAAMISEN ARVIOINNIN LAATU Palautteet

Palautekyselyt (arviointiasteikko 1-5)

OPISKELIJAPALAUTTEEN
PÄÄTTÖKYSELY, NÄYTÖT

ASIOIMISTULKKAUKSEN AT 4,6
OIKEUSTULKKAUKSEN EAT 4,4
PUHEVAMMAISTEN TULKKAUKSEN
EAT 5,0

(valtakunnallinen keskiarvo 4,6)

TYÖPAIKKAOHJAAJAPALAUTE

ASIOIMISTULKKAUKSEN AT -
OIKEUSTULKKAUKSEN EAT -
PUHEVAMMAISTEN TULKKAUKSEN
EAT -

(valtakunnallinen keskiarvo 4,2)

TYÖPAIKKAPALAUTE

ASIOIMISTULKKAUKSEN AT -
OIKEUSTULKKAUKSEN EAT -
PUHEVAMMAISTEN TULKKAUKSEN
EAT -

(valtakunnallinen keskiarvo 4,2)

Pohdinnat

Opiskelijapalaute

- Opiskelijapalautteessa annetut keskiarvot ovat erittäin hyviä kaikissa tulkkauksen tutkinnoissa. Asioimistulkkauksen ammattitutkinnon ja oikeustulkkauksen erikoisammattitutkinnon näyttöjä järjestetään simuloitusti oppilaitoksissa, joten opiskelija ei pääse vaikuttamaan näyttöjen sisältöihin.
- Tämä saattaa selittää hiukan alemman keskiarvon kysymyksen kohdassa "voiko opiskelija itse vaikuttaa näyttöjen suunnitteluun".
- Simuloitut näytöt järjestetään kaikille opiskelijoille saman tasoisina ja saman sisältöisinä.

Työpaikkaohjaaja- ja työpaikkapalaute

- Työelämäpalautteiden ja työpaikkapalautteiden osalta asioimis- ja oikeustulkkauksessa todettakoon, että työpaikalla tapahtuvaa oppimista ei järjestetä erikseen, koska suurin osa tutkintojen suorittajista on jo työssä toimivia tulkkeja ja tulkkausalalan yrityksillä ei ole mahdollisuutta järjestää työssäoppimisjaksoja.
- Jo näyttöjärjestelyistä sopiminen ja muutoksiin reagoiminen tutkinnon suorittajien ja viranomaisasiakkaiden kesken on itsessään resursseja sitovaa toimintaa. Näistä syistä johtuen palautekyselyssä ei ole vastauksia tässä kohtaa.

NÄYTTÖJEN TOTEUTUKSEN JA OSAAMISEN ARVIOINNIN LAATU

Osaamisen arviointi ja kaksikantaisuuden toteutuminen ammatillisissa tutkinnon osissa

ASIOIMISTULKKKAUKSEN AT

**Opettaja ja työelämän edustaja
(kaksikantaisuus) 86,1 %
Tieto puuttuu 2,3 %**

OIKEUSTULKKKAUKSEN EAT

**Opettaja ja työelämän edustaja
(kaksikantaisuus) 96,6%
Tieto puuttuu 3,6 %**

PUHEVAMMAISTEN TULKKKAUKSEN EAT

**Opettaja ja työelämän edustaja
(kaksikantaisuus) 97,1 %
Tieto puuttuu 0 %**

Pohdinnat kaksikantaisuuden toteutumisesta

- Kaksikantaisuus on asioimistulkkauksen ja oikeustulkkauksen tutkintojen osalta toteutunut hyvin toimikunnan tutkinnoissa. Tosin tietojen siirtymisessä järjestelmästä toiseen on ollut ongelmia.
  - Harvinaiset kielet ja niihin arvioijien löytäminen on oma haasteensa niin asioimistulkkauksessa kuin oikeustulkkauksessa.
  - Työelämäarvioijien löytäminen ei ole helppoa, ja osittain tämän takia perehdyttäminen arviointiin tapahtuu yleensä yksilöperehdytyksenä sitä mukaa, kun sopiva arvioija löytyy. Opettaja-arvioijat perehdyttävät tulkkauksen arvioijat. Myös mahdolliset esteellisyydet on täytynyt selvittää ennen varsinaista arviointia.
  - Työelämänäyttöjen järjestämiseen liittyy paitsi käytännön haasteita, myös isompia periaatteellisia etiikkaan ja vastuisiin liittyviä kysymyksiä. Kouluttajat toteavat, että vaikka lähtökohtaisesti näytössä tulisi olla paikalla vähintään toinen arvioijista, tämä ei välttämättä toteudu työelämänäytöissä.
- Tällöin keskeisiksi nousevat erityisesti asiakastilanteen tallentamiseen, tietosuojaan ja opiskelijan rooliin ja vastuuseen liittyvät kysymykset.
  - Puhevammaisten erikoisammattitutkinnon osalta kaksikantaisuus toteutuu jokaisessa tutkinnon osassa kaikilla opiskelijoilla. Työntekijä- tai työnantaja-arvioija on paikalla fyysisesti vähintään toisessa ja kolmannessa tutkinnon osassa. Opettaja-arvioijia voi olla fyysisesti yksin paikalla vastaanottamassa ensimmäisen tutkinnon osan näytön.
  - Arviointi tehdään siten, että vastuukouluttaja arvioi valtaosan ja työelämäarvioija ottaa kantaa varsinaiseen näyttötilanteeseen. Arvioijien perehdytystä toteutetaan sekä paikan päällä oppilaitoksissa että sähköpostitse tai puhelimitse. Jokainen arvioija saa perehdytyspaketin, joka sisältää arviointilomakkeet ja esittelykirjeen.

Tulkkauksen työelämätoimikunnan tilannekuva v. 2024

NÄYTTÖJEN TOTEUTUKSEN JA OSAAMISEN ARVIOINNIN LAATU Pohdinnat

Oppilaitoksessa järjestettävät näytöt

- Sosiaalialan, kasvatus- ja koulutusalan sekä osa terveystieteiden toimintaympäristöistä soveltuvat hyvin aidoissa työtilanteissa järjestettäviin tulkkausnäyttöihin.
- Puhevammaisten tulkkauksen osalta näyttöympäristöt soveltuvat hyvin osaamisen osoittamiseen. Toimikunnan jäsenten näkemyksen mukaan tämä heijastuu myös näyttöjen korkeaan suoritusprosenttiin aidoissa työtehtävissä.

Perustelut oppilaitoksissa järjestettäville näytöille

- Tulkkausnäytön järjestäminen työelämässä on haastavaa sellaisissa viranomaistilanteissa, joissa käsitellään asiakkaan henkilökohtaisia, usein hyvin intiimejä ja arkaluonteisia asioita. Tällaisia ovat erityisesti tulkkaukset joissakin terveystieteiden toimintaympäristöissä ja tulkkaukset maahanmuuttoasioissa sekä poliisi- ja oikeusalan toimintaympäristöissä. Esim. turvapaikkapuhutteluihin ja poliisikuulusteluihin eivät ulkopuoliset pääse. Tällöin oppilaitoksessa (käytännössä paikan päällä tai Teamsissa) järjestettävä simuloitu näyttö, joka jäljittelee mahdollisimman tarkasti aitoa työelämän tulkkaustilannetta, on usein ainoa toimiva vaihtoehto.
- Simuloitujen näyttöjen järjestämiseen liittyy haasteita, sillä samaan aikaan yhteen pitää saattaa tulkattavat asiakkaat (viranomaiset ja muunkieliset henkilöt), arvioijat molemmista työkielistä ja oppilaitoksen edustaja järjestelytehtävissä.

- Aidoissa työelämätilanteissa tulkkausnäyttöjen tallentamistarve luo myös omat haasteensa - työelämäarvioija (toisen työkielen arvioija) ei välttämättä pääse usein lyhyellä varoajalla järjestyneeseen tulkkausnäyttöön mukaan, jolloin arviointi tapahtuu tallenteen perusteella.
- Tallentamiseen kysytään asianosaisilta lupa kirjallisesti tai suullisesti, eivätkä viranomaiset tai muunkieliset asiakkaat halua aina antaa lupaa. Tällöin ei myöskään näytön antaminen onnistu. Kielten arvioijat ja opiskelijat ovat eri puolilla Suomea, mikä usein estää paikan päällä tapahtuvan näytön arvioinnin, ja lisäksi tulkkauksen peruuntumisia tapahtuu usein.
- Simuloitujen näyttöjen tulevat kyseeseen myös silloin, jos opiskelijan työkielillä ei jossain toimintaympäristössä ole näköpiirissä tilaisuuksia osaamisen osoittamiseen työelämänäytöissä.
- Näytön järjestäminen oppilaitoksessa takaa tällaisissa tapauksissa sen, ettei opiskelijan valmistuminen viivästy kohtuuttomasti. Jos simuloituun näyttöön päädytään, samalla voidaan varmistua siitä, että näyttö on riittävän laaja kattamaan tutkinnon osan kaikki ammattitaitovaatimukset eikä näin ollen tarvita useampia näyttökertoja.

Tulkkauksen työelämätoimikunnan tilannekuva v. 2024

NÄYTTÖJEN TOTEUTUKSEN JA OSAAMISEN ARVIOINNIN LAATU Pohdinnat

Osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelmat

- Koulutuksen järjestäjän tulee laatia osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelma ammatillisiin tutkintoihin. Suunnitelma on tutkintokohtainen. Se kattaa ne tutkinnon tai koulutuksen osat, joita oppilaitoksessa järjestetään. Suunnitelman laatii koulutuspäällikön määräämä tutkintovastaava (tai tiimi) ja sen hyväksyy koulutuksen järjestäjän tutkintotoimielin.
- Muutokset osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelmaan hyväksytetään tutkintotoimielimellä. Tutkinnon vastuuhenkilö vastaa siitä, että osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelmat ovat ajantasaisia. Osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelma on arjen työkalu, joka ohjaa työskentelyä näyttötutkintojen parissa. Osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelmaan on tarkasti kirjattu mm. näyttöjen järjestäminen ja arviointi sekä osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen.
- Viimeisimpänä suunnitelmaan on tarkennettu salassapitoon ja tietosuojaan liittyviä asioita, jotka koskevat työelämänäyttöjen tallentamista ja tallenteiden käsittelyä. Tekoälyn käyttöä koskevia linjauksia on jo tehty oppilaitoksissa, mutta niistä ei vielä ole mainintaa osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelmissa.

Henkilökohtaistamisen toteutuminen käytännössä

- Opiskelijapalautteessa olleet henkilökohtaistamiseen liittyvät keskiarvot olivat erittäin hyviä. Koulutuksen järjestäjät panostavat henkilökohtaistamisen tekemiseen heti alkuvaiheessa. Suunnitelmia tarkistetaan säännöllisesti ja keskusteluja työelämän kanssa käydään tiiviisti.

Koulutuksen järjestäjien kehittämiskohteet

- Asioimistulkkauksen ja oikeustulkkauksen tutkintojen osalta koulutuksen järjestäjät ovat nostaneet keskusteluissa esiin mm. sen, että joustavuuden tarve opiskelussa on lisääntymässä. Tutkintojen järjestäjät pystyvät tarjoamaan joustavia ratkaisuja opiskeluun työn ohessa. Myös osatutkintojen suoritushetkiä lisäämällä voitaisiin vaiheittain vähentää kokonaan ilman ammattipätevyyttä työskentelevien tulkkiin määrää. Koulutusmääriä olisi ylipäätään lisättävä tulkkausalla.
- Koulutuksen järjestäjien välinen yhteistyö on näyttöjen arvioinnin yhtenäistämiseksi tiivistä ja tuloksellista kuten myös työelämätoimijoiden kanssa tehtävä yhteistyö. Kolme oppilaitosta järjesti yhdessä kesäkuussa 2024 työelämäyhteistyön kehittämiseksi seminaaripäivän, johon osallistui tulkkausalan yrityksiä ja oppilaitosten tulkkausopiskelijoita.
- Työelämätoimijat ja tutkinnon järjestäjät toimivat hyvässä yhteistyössä työelämänäyttöjen järjestämisessä. Resurssien niukkuus ei edesauta pitkäjänteistä kehittämistä (esim. verkostoyhteistyö, eri kielten arvioijat ja näyttöympäristöt). Suotavaa olisi, että tähän kehittämistyöhön olisi mahdollista osoittaa resursseja vaikkapa Opetushallituksen rahoittaman projektin turvin.

Muut huomiot

- Toimikunnalle ei saapunut yhtään oikaisupyyntöä käsiteltäväksi vuonna 2024.

TUTKINTOJEN PERUSTEIDEN JA TUTKINTORAKENTEEN TOIMIVUUS

Pohdinnat tutkinnon perusteiden työelämävastaavuudesta, perusteiden toimivuudesta ja tutkintorakenteesta

ASIOIMISTULKKKAUKSEN AT

Asioimistulkkauksen ammattitutkinnon perusteet vastaavat työelämässä vaadittavaa osaamista melko hyvin. Kiihtyvä teknologinen kehitys, tulkkausalan digitalisaatio ja tekoäly tuovat akuutteja päivittämistarpeita. Tulkit harjoittavat ammattiaan useimmiten itsensä työllistäjinä ja siksi tulkkien yrittäjyysosaamista tuleekin vahvistaa. Koska asioimistulkkauksen järjestäminen on vahvasti sidoksissa julkisten hankintojen kilpailutuksiin, tutkinnon sisältöjen tulee tukea tulkkien kykyä osallistua kilpailutuksiin.

- Asioimistulkin työtä leimaa tällä hetkellä työn pirstaloituminen ja tasapainottelu useiden toimeksiantajien ja erilaisten digialustojen välillä. Oppisisältöjen tulee vahvistaa tulkin monialaista kieliasiantuntijuutta vastavoimana yhteiskunnan rakenteet läpäisevälle teknologisoitumiselle ja digitalisaatiolle.

OIKEUSTULKKKAUKSEN EAT

Perusteiden sisältö on laaja-alainen, ja perusteet vastaavat hyvin työelämän tarpeita. Kuitenkin tutkinnon pitäisi sisältää oikeussalissa käytettävien simultaanitulkkauslaitteiden käytön. Jos perusteita päivitetään, niin ammatilliseen toimintaan voisi sisällyttää johdannon julkishallinnon tulkkauspalveluiden kilpailutuksiin. Myös tekoälyn hyödyntäminen tulkkaukseen valmistautumisessa voisi olla ajankohtainen päivitys perusteisiin.

PUHEVAMMAISTEN TULKKKAUKSEN EAT

Puhevammaisten tulkkauksen erikoisammattitutkinnon perusteet on uudistettu vuonna 2020, eikä niiden osalta ole muutostarpeita.

Pohdinnat tutkintorakenteesta

Asioimistulkkauksen AT:n ja oikeustulkkauksen erikoisammattitutkinnon perusteet ovat hyvin toimivat, mutta vaativat suuren määrän erilaisia kirjallisia ja suullisia näyttöjä. Tutkinnon suorittamisen vaativuus välillä yllättää opiskelijat. Tutkinnon suorittaminen määrääjassa edellyttää opiskelijalta sitoutumista ja itseohjautuvuutta sekä kouluttajalta kymmeniä ohjaustunteja opiskelijaa kohden.

- Toimikunta ehdottaa, että toimikunnan toimialaan kuuluvien tutkintojen muodostumiseen lisätään valinnaisiin tutkinnon osiin mahdollisuus tunnistaa ja tunnustaa yliopistojen ja korkeakoulujen tulkkauksen/kääntämisen opintoja/tutkintoja sekä muita tulkkien toimintaympäristöihin soveltuvia opintoja/tutkintoja.
- Tulkkausalan toimintaympäristöt ovat olleet muutoksessa, joten tutkinnon perusteita avattaessa on syytä päivittää niitä vastaamaan paremmin työelämän käytäntöjä. Paikallisten tutkinnon osien sisällyttäminen tutkintorakenteeseen olisi tervetullutta joustavuuden lisäämiseksi.

LÄHTEET

Taustaa

Työelämätoimikunta on laatinut tilannekuvan toimialansa tutkintojen näyttöjen toteutuksen ja osaamisen arvioinnin laadusta.

Työelämätoimikuntien tehtäviin kuuluu tuottaa vuosittain tietoa ammatillisen koulutuksen näyttöjen toteutuksen ja osaamisen arvioinnin laadusta omalla toimialallaan (Valtioneuvoston asetus ammatillisesta koulutuksesta 673/2017).

Työelämätoimikunnan käyttämiä lähteitä

Työelämätoimikunnalla on ollut käytössään Opetushallinnon tilastopalvelu www.vipunen.fi. Määrälliset tiedot (järjestämisluvut, suoritustiedot ja palautetiedot ym.) on poimittu alkuvuodesta 2025, jonka jälkeen tulleita päivityksiä Vipuseen ei ole päivitetty tilannekuvaan.

Siirtymäajalla olevat tutkinnot eivät sisälly määrällisiin tietoihin. Koulutuksen järjestäjien järjestämisluvuissa koulutuksen järjestäjien aktiivisuus määritellään sillä, onko koulutuksen järjestäjältä kirjautunut tutkintojen tai tutkinnon osien suorituksia vuonna 2024.

Vipusen raporttiselosteesta: Tietosuojauksen vuoksi henkilöltä koskevat lukumäärät 1-4 näytetään arvona "1-4" ja neljää suuremmat lukumäärät pyöristetään lähimpään kolmella jaolliseen lukuun. Keskiarvot lasketaan suojatuilla lukumäärillä.

Lähdemateriaalina tilannekuvan pohdinnoissa on ollut esimerkiksi työelämätoimikunnan vierailukäyntiraportit, mahdolliset lausunnot tutkinnon perusteiden luonnoksista, osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelmista sekä mahdolliset opiskelijoiden tekemät osaamisen arvioinnin oikaisupyynnöt. Lisäksi pohdintoja on voitu täydentää työelämätoimikunnan jäsenten omilla havainnoilla.

Työelämätoimikunnan tilannekuvat

Työelämätoimikuntien sivusto ja aikaisempien vuosien tilannetiedot ja -kuvat löytyvät Opetushallituksen [www](http://www.oph.fi)-sivustolla: <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/ammattillinen-koulutus/tyoelamatoimikunnat>

Lisätietoja

Työelämätoimikuntien sihteeristö, tyoelamatoimikunnat@oph.fi

Työelämätoimikunnat
Arbetslivskommissioner

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN